

Č.

Příjmení a jméno:

Adresa školy:

Adresa bydliště:

(Adresy vyplňte až po ukončení soutěžního kola, zejm. u prací postupujících do vyššího kola.)

Národní institut pro další vzdělávání

Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1

Dějepisná olympiáda

45. ročník – 2015/2016

Zadání úkolů školního kola – test

Tematické zaměření ročníku: „Po stopách Lucemburků aneb Za císařskou korunou“

Důležité upozornění – u každé otázky je rámeček, který uvádí maximální počet bodů za otázku, do prázdného políčka se pak doplní získaný počet bodů. Celkem je možné získat **80 bodů**.

Úkol č. 1

Doplň:

Největším problémem Jana Lucemburského na českém trůně byla (š)_____, která byla zvyklá mít podíl na moci. Králi spory s ní tak znechutily vnitřní politiku, že jí přenechal správu země a většinou se zdržoval v cizině. Doma se objevoval, jen když potřeboval peníze. Získal proto přezdívku „král _____“. Na druhou stranu však rozšířil hranice českého státu o (Ch)_____, (L)_____ a část (S)_____.

5 bodů

Úkol č. 2

Urči, zda jsou daná tvrzení správná:

<i>Jan Lucemburský padl v bitvě u Kresčaku rukou Francouzů.</i>	ANO	NE
<i>Nejstarší syn Jana Lucemburského dostal při narození jméno Václav.</i>	ANO	NE
<i>Zmíněného Václava poslal Jan Lucemburský v raném věku do zahraničí.</i>	ANO	NE
<i>Karel IV. začal vládnout nejprve jako markrabě český.</i>	ANO	NE
<i>Jan Lucemburský prosadil povýšení pražského biskupství na arcibiskupství.</i>	ANO	NE
<i>Prvním pražským arcibiskupem se stal Čech.</i>	ANO	NE

6 bodů

Úkol č. 3

V době Karla IV. se začalo pro území ovládané českým panovníkem užívat termínu „Země Koruny české“. Která území sem patří?

_____ , _____ , _____ , _____ ,

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 4

Osobnost Karla IV. je významná i na kulturním poli. Vyber z níže uvedených 4 stavby, které mají svůj počátek ve stavební činnosti Karla IV. Dále uveď jeho nejrozsáhlejší stavební projekt.

katedrála sv. Víta na Hradě, hrad Křivoklát, kamenný most v Praze, staroměstský orloj, pražská univerzita, hrad Karlštejn, katedrála sv. Petra a Pavla v Brně (Petrov), Vladislavský sál na Hradě

1) _____

3) _____

2) _____

4) _____

Nejrozsáhlejší stavební projekt: _____

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 5

Uveď jméno panovníka, k němuž se vztahují následující fakta.

a) Inaugurační diplom, Kresčak, Eliška Přemyslovna:

b) Majestas Carolina, Zlatá bula, císař, Karlštejn:

c) lov, zábava, Jan z Pomuku, složitá situace v Čechách i v Evropě:

d) Kompaktáta, římský císař, ochranný list pro Jana Husa:

4 body	
--------	--

Otázka č. 6

Z nabídky vyber dva tituly, které Karel IV. **nezískal**:

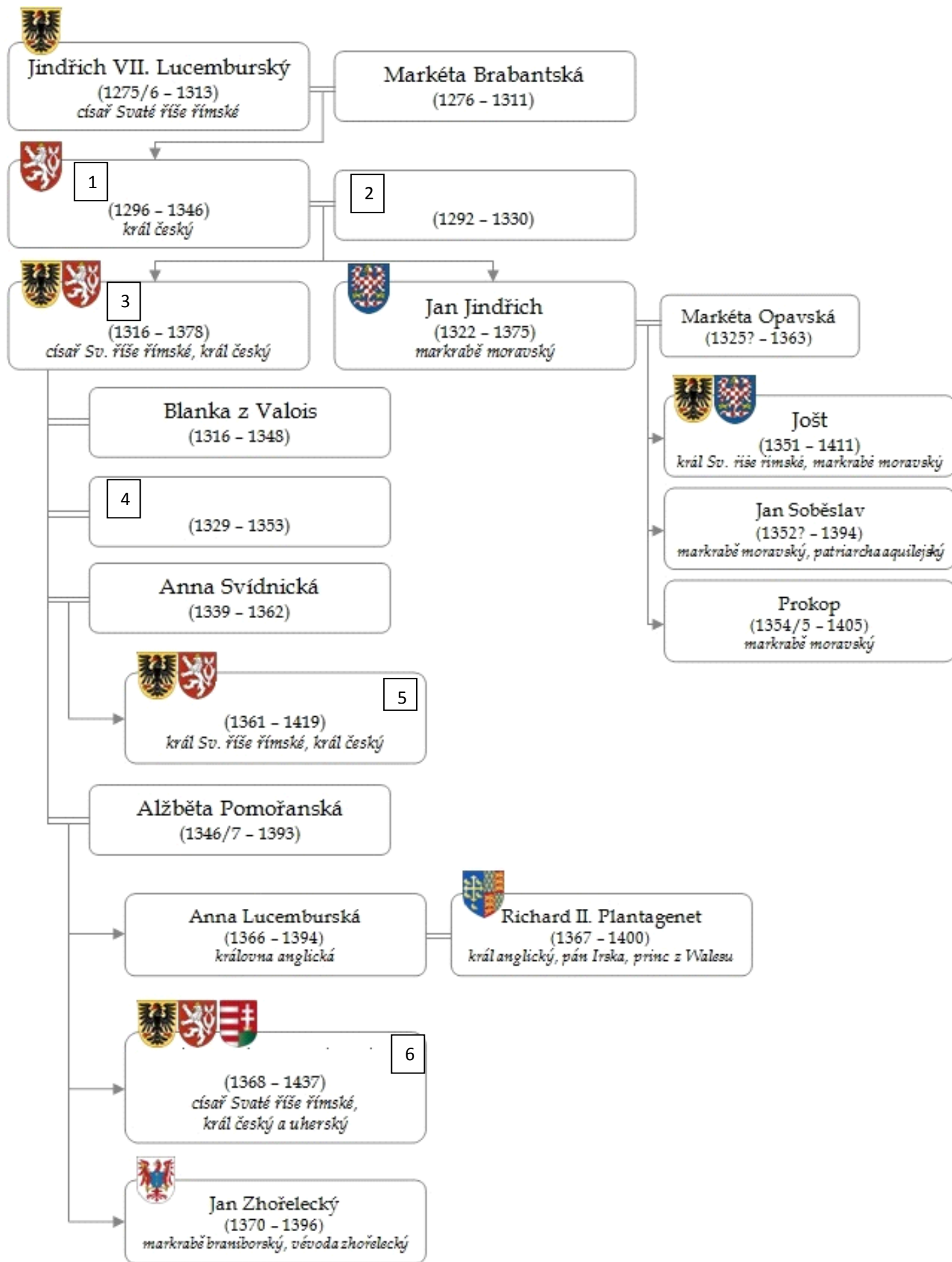
úřední kníže; moravský markrabě; český král; francouzský král; římský král; římský císař

_____ , _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 7

Do rodokmenu Lucemburků doplň chybějící celá jména.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

6 bodů	
--------	--

Úkol č. 8

Král pravil: „*Pánové, jste dnes všichni mými přáteli a bratry ve zbrani, proto vás žádám, jelikož sám jsem slepý, ved'te mne tak daleko do bitevní vřavy, abych měl nepřátele na dosah meče.*“ Rytíři souhlasili a svázali otěže koní dohromady. Tímto způsobem postupovali proti Angličanům. Ráno je našli mrtvé, s koňmi navzájem spojenými.
Podle ukázky uveďte:

a) místo bitvy:

b) rok:

c) jméno českého krále, který zde bojoval a zahynul:

d) bojující strany: _____ X _____

e) na čí straně český král bojoval:

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 9

Podle následujících údajů urči jméno českého krále.

Roku 1433 byl korunován římským císařem, roku 1436 přijal v Jihlavě basilejská kompaktáta, jedině tak se mohl stát českým králem (vládl v letech 1436–1437). Zároveň musel slíbit, že katolické církvi nebude vrácen majetek, který jí byl zabrán během husitských válek. Zemřel ve Znojmě cestou do Uher.

Jméno krále: _____

1 bod	
-------	--

Úkol č. 10

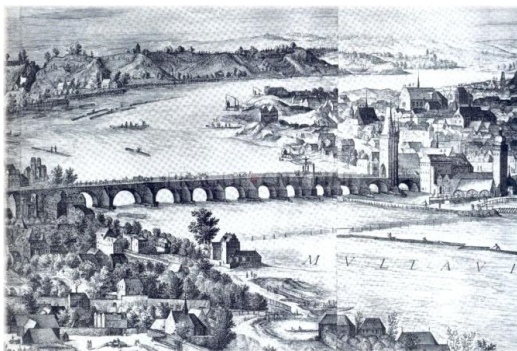
Urči osoby vyobrazené na pečeti Karlovy univerzity.

a) _____

b) _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 11

Rytina z roku 1606 představuje pohled na kamenný most v Praze.

a) Uveď pojmenování, které později most získal:

b) Uveď podle rytiny, které prvky ve výzdobě mostu v té době chyběly:

2 body	
--------	--

Otázka č. 12

Zakroužkuj správnou odpověď:

Téma Lucemburkové nebylo vybráno náhodně. V letošním školním roce totiž uplyne 700 let od:

- a) nástupu Lucemburků na český trůn
- b) narození Karla IV.
- c) korunovaci Karla IV. římským císařem
- d) smrti Karla IV.

1 bod	
-------	--

Otázka č. 13

Kteří čeští králové z lucemburského rodu mohli říci?

a) *Ach ty spory se šlechtou a arcibiskupem! A k tomu ještě můj bratr Zikmund.* - _____

b) *Samá chudoba, se šlechtou si nerozumím. Na francouzském dvoře, to je jiná věc. Není divu, že raději pobývám v cizině.* - _____

c) *Povýšení pražského biskupství na arcibiskupství považuji za svůj velký úspěch.*

A s arcibiskupem si také rozumím. - _____

3 body	
--------	--

Otázka č. 14

K době lucemburské se vztahuje celá řada legend a pověstí. Vybrali jsme čtyři z nich. Na tobě je doplnit chybějící údaje.

Legendy a pověsti říkají, že...

a) ... *Karel IV. nechal budovat _____, aby dal stavitelům práci a obživu.*

b) ... *Václav IV. nařídil, aby bylo tělo Jana Nepomuckého (Jana z Pomuku) shozeno do _____.*

c) ... *kdokoli si neoprávněně nasadí na hlavu (s) _____ korunu, do roka zemře.*

d) ... _____ *se vydával v prostých šatech do pražských ulic, aby odhalil nepoctivé kupce a potrestal je.*

4 body	
--------	--

Otázka č. 15

K osobnostem doby lucemburské přiřaď správné charakteristiky.

1. Jan z Pomuku	a. první pražský arcibiskup
2. Jan z Jenštejna	b. český šlechtic
3. Arnošt z Pardubic	c. spolupracovník Jana z Jenštejna, prohlášen za svatého
4. Jindřich z Lipé	d. pražský arcibiskup doby Václava IV.

1. _____, 2. _____, 3. _____, 4. _____

4 body	
--------	--

Otázka č. 16

Zakroužkuj dvě tvrzení vztahující se k Janu Lucemburskému, která jsou pravdivá:

- a) Jeho manželkou byla Anežka Přemyslovna.
- b) Jeho manželka byla o čtyři roky starší.
- c) Jan Lucemburský často pobýval v cizině.
- d) Otcem Jana Lucemburského byl římský císař Karel I.

2 body	
--------	--

Otázka č. 17

V textu o mládí Karla IV. doplň chybějící údaje:

Nejstarší syn Jana Lucemburského dostal po narození jméno _____.

V sedmi letech byl odvezen na vychování do _____.

Tam získal vzdělání a při _____ dostal po svém _____ nové jméno Karel.

4 body	
--------	--

Otázka č. 18

Sestav správně jména manželek Karla IV:

1. Blanka	a. Svídnická
2. Anna	b. z Valois
3. Anna	c. Pomořanská
4. Alžběta	d. Falcká

1. _____, 2. _____, 3. _____, 4. _____

4 body	
--------	--

Otázka č. 19

Zakroužkuj správné odpovědi.

Jak byl Karel IV. nazýván?

- a) Otec národů
- b) Otec vlasti
- c) Učitel národů

Kdy byl takto nazván?

- a) při korunovaci římským císařem
- b) při pohřbu
- c) při stém výročí jeho narození

2 body	
--------	--

Otázka č. 20

V následujícím textu zakroužkuj vždy ze dvou možností správný pojem:

V důsledku rozvoje obchodu s asijskými/africkými oblastmi se od 14. století objevila v Evropě nová nemoc – cholera/mor. Nositeli této nemoci byly blechy/vši, které se do Evropy dostaly společně s hlodavci karavanním obchodem/na obchodních lodích. Této nemoci se také říkalo černá smrt/černá epidemie.

4 body	
--------	--

Otázka č. 21

Rozhodni, zda jsou tvrzení týkající se krále Václava IV. pravdivá.

Ve dvou letech byl Václav IV. korunován českým králem.

Byl římským císařem.

Zemřel těsně před upálením Jana Husa.

ANO NE

ANO NE

ANO NE

3 body	
--------	--

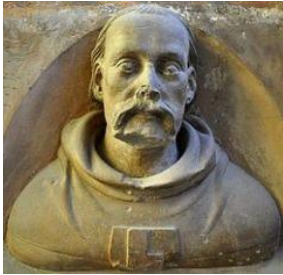
Otázka č. 22

Doplň text:

České korunovační klenoty jsou uloženy nad kaplí _____
v katedrále _____. Z doby Karla IV. pochází pouze _____.

3 body	
--------	--

Otázka č. 23

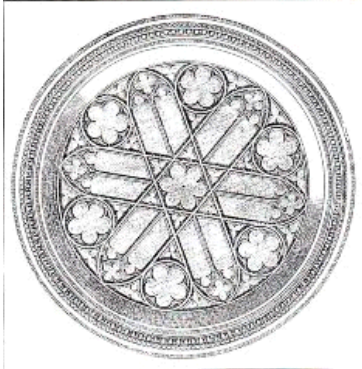

V triforiu pražské katedrály se nachází busta nejznámějšího sochaře gotického období v Čechách. Uveď jeho celé jméno:

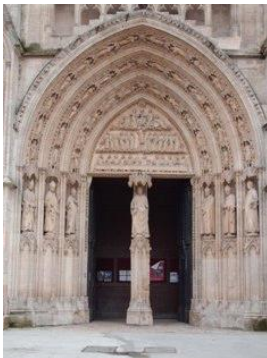
1 bod	
-------	--

Otázka č. 24

K obrázkům doplň správné názvy gotických prvků.

a).....

b).....

2 body	
--------	--

Z 80 bodů celkem	
-------------------------	--

Národní institut pro další vzdělávání
Dějepisná olympiáda – 45. ročník – 2015/2016

Řešení úkolů školního kola

Úkol č. 1 šlechta; cizinec; Chebsko; Lužici; Slezska	5 bodů
Úkol č. 2 ne, ano, ano, ne, ne, ano	6 bodů
Úkol č. 3 Čechy; Morava; Slezsko; Horní Lužice; Dolní Lužice	5 bodů
Úkol č. 4 katedrála sv. Víta; kamenný most v Praze; pražská univerzita; hrad Karlštejn; Nové Město pražské	5 bodů
Úkol č. 5 a) Jan Lucemburský; b) Karel IV.; c) Václav IV.; d) Zikmund Lucemburský	4 body
Úkol č. 6 úřední kníže; francouzský král	2 body
Úkol č. 7 1. Jan Lucemburský; 2. Eliška Přemyslovna; 3. Karel IV.; 4. Anna Falcká; 5. Václav IV.; 6. Zikmund Lucemburský	6 bodů
Úkol č. 8 a) Kresčák; b) 1346; c) Jan Lucemburský; d) Francie X Anglie; e) Francie	5 bodů
Úkol č. 9 Zikmund Lucemburský	1 bod
Úkol č. 10 a) Karel IV.; b) svatý Václav	2 body
Úkol č. 11 a) Karlův most; b) sochy	2 body
Úkol č. 12 b) Narození Karla IV.	1 bod
Úkol č. 13 a) Václav IV.; b) Jan Lucemburský; c) Karel IV.	3 body
Úkol č. 14 hladovou zeď; do Vltavy; svatováclavskou; Václav IV.	4 body
Úkol č. 15 1. c; 2. d; 3. a; 4. b	4 body
Úkol č. 16 b); c)	2 body
Úkol č. 17 Václav; do Francie/do Paříže; při biřmování; po strýci	4 body
Úkol č. 18 1. b; 2. a (d); 3. d (a); 4. c	4 body
Úkol č. 19 b); b)	2 body
Úkol č. 20 s asijskými; mor; blechy; na obchodních lodích; černá smrt	4 body
Úkol č. 21 ano; ne; ne	3 body
Úkol č. 22 sv. Václava; sv. Víta; koruna	3 body
Úkol č. 23 Petr Parléř	1 bod
Úkol č. 24 rozeta; portál	2 body

Celkem: 80 bodů